

Αθήνα, 27 Μαΐου 2022

Δελτίο τύπου

«Μετανάστευση και μητρότητα στη Νορβηγία: Η εμπειρία των γυναικών από τη Νότια Ευρώπη»

Το Εργαστήριο Σπουδών Φύλου του Παντείου Πανεπιστημίου διοργάνωσε στις 9 Μαΐου 2022 **διαδικτυακή διάλεξη** στο πλαίσιο του έργου [ProGender: A Digital Hub on Gender, the Covid-19 Crisis and its Aftermath](#), σχετικά με τις μητέρες μετανάστριες της Νορβηγίας που προέρχονται από Νοτιο-ευρωπαϊκές χώρες. Τη διάλεξη έδωσε η **Raquel Herrero-Arias**, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών της Δυτικής Νορβηγίας.

Η διάλεξη ξεκίνησε με μια επισκόπηση της μετανάστευσης και της γονικής φροντίδας, εστιάζοντας στις διαφορετικές πρακτικές των γονέων λόγω διαφορετικών πολιτισμικών αξιών και ιδεωδών για την παιδική ηλικία, την οικογένεια και το φύλο, μεταξύ των χωρών προέλευσης και υποδοχής. Παρουσιάστηκε το πλαίσιο γονικής μέριμνας στη Νορβηγία, στην οποία η προστασία των παιδιών θεωρείται κοινωνική ευθύνη. Η εντατική (εις βάθος) ανατροφή των παιδιών, χαρακτηρίζεται από «παιδοκεντρικές μέθοδοι ανατροφής, καθοδηγούμενες από ειδικούς επαγγελματίες, εντατικές και οικονομικά δαπανηρές» που δεν βασίζονται στα ένστικτα ή στην κοινή γνώση. Τα παιδιά θεωρούνται αυτόνομα άτομα με τα δικά τους δικαιώματα και έχουν νομική προστασία. Παράλληλα υπάρχουν φιλικές προς την οικογένεια πολιτικές που βασίζονται στην ισότητα των φύλων και περιλαμβάνουν όλο και περισσότερες δραστηριότητες και ευθύνες που δεν υπήρχαν παλαιότερα στους γονείς. Η ομιλήτρια έκανε κριτική του μοντέλου φροντίδας, καθώς η εντατική γονική μέριμνα είναι σύμφωνη με τα νεοφιλελεύθερα ιδεώδη των ατομικών ευθυνών, όπου οι πολιτικές βασίζονται στις ευθύνες των γονέων και όχι των κρατών.

Στη συνέχεια η ομιλήτρια έκανε μια σύντομη παρουσίαση του πλαισίου φροντίδας της Νότιας Ευρώπης, όπου το κράτος πρόνοιας στηρίζεται στην οικογενειακή αλληλεγγύη, με τις γυναίκες να παρέχουν την φροντίδα. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ισχυροί οικογενειακοί δεσμοί αποτελούν αιτιώδεις παράγοντες και αποτέλεσμα της χαμηλής εμπλοκής του κράτους στην παροχή κοινωνικής πρόνοιας. Στον Νότο παρατηρείται καθυστερημένη χειραφέτηση των νέων, παροχή φροντίδας από τους γονείς, χαμηλά ποσοστά γονιμότητας, έλλειψη δημόσιων παροχών και ανεργία. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την εξάρτηση

από την οικογενειακή φροντίδα και την περιορισμένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η παρουσίαση βασίστηκε σε έρευνα που διεξήγαγε η ομιλήτρια στην οποία συμμετείχαν γυναίκες και άντρες από χώρες της Νοτίου Ευρώπης (Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία). Οι μητέρες που συμμετείχαν στην έρευνα δεν στηρίζονταν στην οικογένεια, αλλά στις παροχές του κράτους πρόνοιας. Οι φιλικές προς την οικογένεια πολιτικές της Νορβηγίας τους επέτρεψε να συμμετέχουν περισσότερο στην ανατροφή των παιδιών τους και να συνδυάζουν τη μητρότητα με την επαγγελματική τους εξέλιξη. Ωστόσο αυτό ήταν εφικτό για τις μητέρες μετανάστριες που είχαν καταφέρει να βρουν μια θέση εργασίας και ανήκαν στη μεσαία τάξη και όχι για τις μητέρες που εργάζονταν σε πιο επισφαλείς θέσεις.

Παρατηρήθηκαν έντονες διαφορές στον τρόπο ανατροφής των παιδιών στη Νορβηγία. Στις χώρες καταγωγής οι πρακτικές μητρότητας βασίζονται στην υπακοή, τον προστατευτισμό και σε αμοιβαίες ευθύνες μεταξύ της οικογένειας, αντίθετα στη Νορβηγία η ανατροφή στηρίζεται στην αυτονομία, την ατομικότητα και σε πρακτικές βασισμένες στο διάλογο. Οι διαφορετικές πολιτισμικές συνήθειες κάνουν τις μητέρες μετανάστριες να νιώθουν ότι επικρίνονται επειδή δεν ανταποκρίνονται στα ιδεώδη του νορβηγικού μοντέλου. Στις αλληλεπιδράσεις τους με τους/ τις επαγγελματίες αισθάνονται ότι οι δικές τους γνώσεις δεν αναγνωρίζονται και ιδιαίτερα εκείνες που ανήκουν στην εργατική τάξη, νιώθουν ότι απειλούνται να χαρακτηρισθούν ως επικίνδυνες για την ανατροφή των παιδιών.

Στη διάλεξη έγινε αναφορά στο ερευνητικό έργο InnCovidNorge, στο οποίο πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με πληθυσμό από διάφορες χώρες (Λατινική Αμερική, Αφρική, Ευρώπη, Μέση Ανατολή) αναφορικά με τη μητρότητα και τη μετανάστευση κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τα στοιχεία έδειξαν πως οι οικογένειες στην αρχή της πανδημίας δεν είχαν τη βοήθεια που χρειαζόνταν, είτε δεν ήταν αρκετή, είτε δεν ήταν διαθέσιμη τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Το βίντεο της εκδήλωσης βρίσκεται αναρτημένο στο Facebook [@ProGenderproject](https://www.facebook.com/ProGenderproject) αλλά και στην ιστοσελίδα του έργου <https://progender.panteion.gr/video/>.

ProGender: A Digital Hub on Gender, the Covid-19 Crisis and its Aftermath, is funded by the Bilateral Fund of the European Economic Area (EEA) Financial Mechanism 2014-2021 (EEA Grants 2014-2021). In the ProGender project the [Centre for Gender Studies of Panteion University](#) cooperates with the [RIKK- Institute for Gender, Equality and Difference of University of Iceland](#) and the [Center for Gender Research of Norwegian University of Science and Technology \(NTNU\)](#). In Greece, the Centre of Gender Studies collaborates with the [AMKE Research and Education Collective \(REC\)](#) and the [Social Cooperative Enterprise KOINSEP STIN PRIZA](#).